

Sztuczne zalesianie Puszczy jest niekorzystne

29 maja 2018

Proponowane przez Ministerstwo Środowiska sztuczne zalesianie poręb w Puszczy Białowiejskiej byłoby niekorzystne dla Puszczy i mogłoby stać się zarzewiem kolejnego konfliktu z Unią Europejską – ostrzega Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk.

„Sztuczne zalesianie poręb w Puszczy Białowiejskiej z wykorzystaniem sadzonek pochodzących ze szkółek leśnych, nawet w ograniczonym zakresie i dotyczące jedynie wybranych gatunków drzew, spowoduje nieodwracalne zmiany w ekosystemie Puszczy Białowiejskiej i przyczyni się do utraty jej unikatowych walorów przyrodniczych” – ostrzega Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN w liście skierowanym do ministra środowiska Henryka Kowalczyka.

O planach Lasów Państwowych, które chcą przeprowadzić nasadzenia w miejscach po wyrębach w Puszczy Białowiejskiej, pisała wiceminister środowiska Małgorzata Golińska w liście do marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego z dnia 10 maja 2018 r.

Komitet przypomina, że Puszcę Białowiejską uznano za obiekt światowego dziedzictwa przyrodniczego, ponieważ przedstawia szczególnie przykład toczących się procesów ekologicznych i biologicznych, istotnych dla ewolucji i rozwoju ekosystemów lądowych. „Proponowane zalesienia byłyby znaczącą, niekorzystną ingerencją w te procesy, w dłuższej skali czasowej znacznie groźniejszą niż uprzednia wycinka. Stąd też tak głęboka interwencja może się stać zarzewiem kolejnego konfliktu z Unią Europejską” – ostrzegają naukowcy.

„Argumenty zawarte w piśmie wiceminister Małgorzaty Golińskiej są słuszne w odniesieniu do zwykłego lasu gospodarczego, w którym gospodarka leśna nakierowana jest na produkcję drewna.

Choć formalnie większość obszaru Puszczy Białowieskiej jest lasem gospodarczym, to jest ona także obszarem chronionym w ramach sieci Natura 2000 oraz obiektem światowego dziedzictwa przyrodniczego. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jasno pokazuje, że działania na jej obszarze powinny być podporządkowane celom ochrony przyrody” – podkreśla Komitet.

Jak tłumaczą naukowcy, istotą naturalnego odnowienia lasu jest działanie procesów przyrodniczych. „W glebie znajdują się nasiona różnych gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych, które kiełkują w sprzyjających warunkach. Wskutek konkurencji przeżyją najsilniejsze i najlepiej przystosowane do lokalnych warunków, przekazując swoje cechy potomstwu. Właśnie dzięki takim procesom mikroewolucyjnym las naturalny jest znacznie bardziej zróżnicowany genetycznie, bogatszy gatunkowo i lepiej zaadaptowany do miejscowych warunków środowiska niż plantacja leśna. Jest także mniej podatny na masowe pojawy (gradacje) roślinożernych owadów” – piszą.

Choć celem działań planowanych przez leśników jest przyspieszenie odnowy drzewostanu poprzez zalesianie luk po wyrębie – naukowcy ostrzegają, że odnowa drzewostanu nie jest tożsama z odnową lasu.

„W lesie naturalnym samoistnie powstają luki (np. wiatrołomy), które z uwagi na dużą dostępność światła są porastane przez rośliny zielne. Rośliny te są pokarmem wielu gatunków zwierząt, w tym żubra. Z czasem luki zarastają, ale nieustannie powstają też nowe. Tworzą mozaikę siedlisk, której nie ma w jednowiekowej, zwartej plantacji leśnej” – tłumaczą naukowcy.

To nie pierwszy głos naukowców ws. nasadzeń w Puszczy Białowieskiej. Po informacji o tym, że leśnicy z puszczańskich nadleśnictw w 2018 r. będą odbudowywać drzewostany, które „uległy rozpadowi po katastrofalnej gradacji kornika drukarza w ostatnich latach” – naukowcy wezwali, by działań tych

natychmiast zaprzestać. Argumentowali, że przygotowanie powierzchni do nasadzeń niszczy cenne siedliska, same zaś nasadzenia uproszczą strukturę lasu i zwiększą ryzyko przyszłych szkód. Z kolei grodzenie terenów zajętych przez sadzonki zagraża zwierzętom.

Z kolei 140 polskich naukowców zaapelowało w liście do premiera Mateusza Morawieckiego o objęcie całej polskiej części Puszczy Białowieskiej parkiem narodowym w roku 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę. List opublikowano w maju.

Źródło: [NaukawPolsce.PAP.pl](https://naukawpolsce.pap.pl)